

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра агротехнологій та ґрунтознавства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 10. НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Реалізується в межах освітньої програми

АГРОНОМІЯ

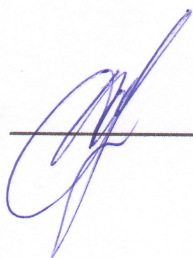
за спеціальністю Н1 «Агрономія»

(шифр, назва)

на другому рівні вищої освіти (магістерський)

Суми – 2025

Розробники:

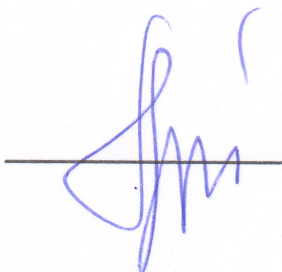

В. І. ТРОЦЕНКО, І. М. МАСИК, О. М. ДАНИЛЬЧЕНКО.

протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
агротехнологій та
грунтознавства

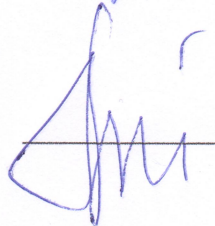
Завідувач
кафедри

Володимир
ТРОЦЕНКО

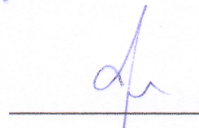
ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

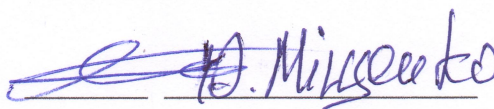
Володимир ТРОЦЕНКО

Декан факультету, де
реалізується освітня програма

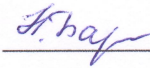

Сергій ГОРБАСЬ

Рецензія на робочу програму надана (додається)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Надія Баран

Зареєстровано в електронній базі: дата:

28.08. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
			Володимир ТРОЦЕНКО	Володимир ТРОЦЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Науково-виробнича практика									
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / агротехнологій та ґрунтознавства									
3.	Статус ОК	Основний компонент									
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Агрономія / 201 – Агрономія									
5.	Рівень НРК	7 рівень									
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр									
7.	Кількість кредитів ЄКТС	10									
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Загальний обсяг годин	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота		
			Лекційні		Практичні		Лабораторні				
			денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	
			300								
9.	Мова навчання	Українська									
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Троценко Володимир Іванович									
10.1	Контактна інформація	Професор, завідувач кафедри рослинництва кабінет 202 корпусу факультету агротехнологій та природокористування ел. адреса: vtrotsenko@ukr.net Профайл викладача — https://aero.snau.edu.ua/kafedri/kafedraroslinnictva/sklad-kafedri/trotsenko/ Консультації: очна - щопонеділка 1300-1400; онлайн через Zoom, Viber - щосереди з 16.00 до 17.00									
11.	Загальний опис освітнього компонента	Практичне навчання студентів університету є невід’ємною складовою підготовки фахівців за відповідними спеціальностями. Програма наукововиробничої практики розроблена відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 08.04.93 р. № 93, «Методичних рекомендацій щодо проведення практики студентів у аграрних вищих навчальних закладах», рекомендованими Науково-технічною радою Міністерства аграрної політики України (протокол від 16.12.03 р. №5) та «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського національного аграрного університету», 2022 р (https://snau.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/06/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90-1.pdf). Зміст практики, види та її обсяг визначається освітньо-									

		професійними програмами (ОПП), навчальними планами і програмами навчальних дисциплін. Місцем проведення практики є сучасні високотехнологічні підприємства (організації, установи) аграрного виробництва, освіти, науки, державного управління, а також бази практики за межами України.
12.	Мета освітнього компонента	Метою науково-виробничої практики є: Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності за спеціальністю Н1 – «Агрономія», спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно-безпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через практичне навчання. Завдання практики є : - набуття студентами досвіду практичної роботи за спеціальністю, та, відповідно, знання та розуміння предметної області та професійної діяльності; - закріплення і поглиблення теоретичних знань студентів та їх професійних навичок при вирішенні виробничих завдань; - закріплення та поглиблення знань про основні концепції, теоретичні та практичні проблеми за спеціальністю 201 Агрономія, галузі 20 Аграрні науки та продовольство, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в професійній сфері; - закріплення знань та навичок організації моніторингу в межах досліджуваного об'єкту; - розуміння сучасних досягнень, положень національного та міжнародного законодавства в професійній сфері; - розвиток та закріплення навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій задля прийняття обґрунтованих рішень у сфері агрономії та біології рослин; - розвиток та закріплення навичок щодо прогнозу впливу технологічних процесів та виробництв на розвиток шкідливих організмів, а також виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з науково-виробничою діяльністю; - набуття досвіду практичної роботи у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та регулювання врожайми (у межах досліджуваного об'єкту); - розвиток здатності до адаптації та дії в новій ситуації, доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, працювати в команді; - закріплення знань та навичок щодо методик та технічних засобів, що використовуються при вирощуванні сільськогосподарських культур; - закріплення знань та навичок про сучасні та перспективні заходи в системі захисту рослин із застосуванням загальноприйнятих (стандартних) підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду; - набуття навичок із організації власної науково-дослідницької роботи; - розвиток та закріпити вміння обґрунтовувати

		необхідність та розробляти технологічні процеси, спрямовані на збереження довкілля; - оволодіння статистичними методами опрацювання даних в агрономії; - розвиток та закріплення навичок спілкування державною та іноземною мовою; - розвиток здатності до самостійного проведення наукових досліджень; - розвиток здатності до оцінки впливу на стан довкілля різних агротехнологій; - розвиток та закріплення навичок постійного підвищення свого професійного рівня шляхом впровадження освіти та самоосвіти; - розвиток та закріплення здатності діяти соціально відповідально та свідомо.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Пререквізити: Ботаніка, Екологія, Агрохімія, Рослинництво, Землеробство. Постреквізити: Атестація (виконання і захист Кваліфікаційної роботи та атестаційний іспит).
13.1	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Базою практики є сучасні підприємства, виробництва, установи та організації різних форм власності. Вимоги до бази практики: • Наявність структур, що відповідають освітнім програмам, за якими здійснюють підготовку фахівців у закладі вищої освіти; • Можливість надати практикантам на час практики робочі місця; • Надання права користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною документацією; • Наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій рослинництва.
14	Політика академічної доброчесності	Академічна доброчесність у СНАУ регулюється низкою нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/. Ці документи визначають академічну доброчесність та містять вказівки щодо процедури, якої слід дотримуватися, коли учасник освітнього процесу порушив академічну доброчесність. Такі дії, як плагіат, видавання себе за іншу особу, шахрайство, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат, обман, необ'єктивне оцінювання вважаються прямим порушенням академічної доброчесності та спричиняють суворі покарання: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ст. 48 Закону України «Про освіту»). Політика курсу Студенту рекомендовано не пропускати заняття, мати відповідний зовнішній вигляд, старанно виконувати завдання, активно брати участь у навчальному процесі. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час за попередньою домовленістю з викладачем. Вітається використання інших джерел з

		формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови: – не пропускати навчальні заняття, не запізнюватись; – активно брати участь у навчальному процесі; – своєчасно виконувати навчальні завдання; – осмислювати, аналізувати, розуміти навчальний матеріал; – не відволікатися на сторонні справи під час занять; – з повагою ставитись до думки інших здобувачів вищої освіти; – не користуватися гаджетами під час занять без дозволу викладача; – приділяти достатню увагу самостійній роботі; – для нарахування додаткових балів та підвищення рейтингу з дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у наукових конференціях, підготувати наукову статтю тощо. Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Індивідуальні завдання, письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (15 % від загальної суми балів за конкретне заняття). Інклюзивність навчального процесу для осіб з особливими потребами застосовується з урахуванням їхніх можливостей та потреб (дистанційне навчання в системі Moodle тощо).
15.	Ключові слова	Урожайність, добрива, інокуляція, сертифікація, сільськогосподарські культури, бактеріальні препарати, органічні технології
16	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1690

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після проходження практики студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі										Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₂	ПРН ₃	ПРН ₅	ПРН ₆	ПРН ₈	ПРН ₁₀	ПРН ₁₃	ПРН ₁₄	ПРН ₁₅	
ДРН 1. Проводити фенологічні спостереження за ростом і розвитком сільськогосподарських культур і отримати необхідний експериментальний матеріал по обраній темі наукової роботи;		Х	Х		Х	Х				Х	Усний захист та практичне вирішення поставленого завдання.
ДРН 2. Використовувати методику аналізу обліків і спостережень за фазами розвитку сільськогосподарських культур й отримати ряд експериментальних даних, які обумовлені темою роботи	Х			Х		Х		Х			Усний захист та практичне вирішення поставленого завдання.
ДРН 3 Вирішувати завдання щодо забезпечення оптимальних фізичних, фізико-хімічних, механічних, водних властивостей ґрунтів, норм добрив і систем їх застосування для отримання запланованого врожаю;		Х	Х		Х		Х	Х	Х	Х	Усний захист та практичне вирішення поставленого завдання.
ДРН 4 Використовувати на практиці знання щодо умов праці, стан виробничого травматизму в господарстві, стан охорони праці, заходи щодо охорони навколишнього середовища	Х			Х			Х		Х		Усний захист та практичне вирішення поставленого завдання.
ДРН5. Підготувати і захистити звіт з практики у відповідності до вимог	Х	Х	Х	Х	Х	Х	Х	Х	Х	Х	Усний захист у формі презентації

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема. Перелік питань , що будуть розглянуті в межах темию	Розподіл в межах бюджету часу, годин	Рекомендована література*
Тема 1. Планування, організація та проведення польових досліджень. <i>Планування факторіальної схеми досліду; Підготовка матеріальної бази. Визначення площі та умов проведення експерименту; Реєстрація досліду.</i>	30	О – 1;2;7 М – 1 Е – 1 Д – визначається науковим керівником
Тема 2. Збирання та обробка даних польових та лабораторних досліджень. <i>Визначення кількості облікових параметрів; Календарний план обліку параметрів; Збирання та оцінювання якості урожаю; Супутні дослідження та аналізи.</i>	90	О – 3;5;7 М – 1 Е – 1 Д – визначається науковим керівником
Тема 3. Ефективне використання та збереження ґрунтів. <i>Ознайомлення з результатами агрохімічного обстеження ґрунтів; Відбір та аналіз зразків ґрунту; Оцінювання реакції рослин на використання добрив; Оцінювання стану ґрунтів господарства.</i>	90	О – 2;4;6 М – 1 Е – 1 Д – визначається науковим керівником
Тема 4. Охорона праці та збереження навколишнього середовища. <i>Законодавча база та нормативи з охорони праці в с.-г.; Поточна документація, перелік, правила ведення; Оцінювання впливу с.-г. виробництва на довкілля.</i>	60	О – 2;7 М – 1 Е – 1 Д – визначається науковим керівником
Тема 5. Практика підготовки та захисту звітів. <i>Нормативи та вимоги до звітів; Правила оформлення; Питання, що виносяться на захист. Документальний супровід.</i>	30	О – 8; 9 М – 1 Е – 1; 2
Разом	300	

* О – основні джерела; Д – додаткова література; М- методичні вказівки; Е – електронні ресурси.

3.1 Загальні вимоги до організації та проходження науково-виробничої практики

Зміст науково-виробничої практики забезпечує виконання мети і всіх завдань програми підготовки магістрів. Перед початком практики здобувач отримує індивідуальне завдання на період практики, яке підписується здобувачем і керівником практики. Основні завдання практики відображаються в індивідуальному графіку. У період практичної фахової роботи зі спеціальності та виконання експериментальних досліджень студент опановує передові екологічно безпечні та економічно вигідні технології вирощування сільськогосподарських культур, навчається проводити спостереження культур за фазами розвитку рослин, здійснювати оцінку стану посівів, визначати висоту та їх густоту, визначати запаси продуктивної вологи, у ґрунті, визначати прогноз появи, розвитку та поширення шкідливих організмів та хвороб.

Колективно планує та організовує проведення польових та інших дослідів, творчо та адекватно аналізує і проводить статистичну обробку отриманих результатів. Приймає участь в організації і проведенні польових, вегетаційних і лабораторних досліджень.

Опановує методики закладання дослідів в рослинництві, овочівництві, плідівництві тощо та володіє методикою та технікою морфологогенетичного аналізу ґрунтів у польових умовах методикою розрахунку технологічної, господарської, економічної і енергетичної ефективності заходів контролю бур'янів та їх екологічної допустимості; Володіє основними принципами ґрунтового моніторингу, як складової частини контролю стану довкілля, виробництва екологічно чистої продукції і забезпечення належних умов проживання людини та інших живих організмів.

Вчиться розраховувати норми добрив і систему їх застосування для отримання запланованого врожаю польових, овочевих і плодових культур.

Опановує методики розрахунку балансу поживних речовин та систему повного забезпечення посів польових, овочевих культур і садів мінеральним живленням та вологою.

Аналізує ефективність окремих видів та форм добрив при використанні їх під конкретні сільськогосподарські культури на конкретних типах ґрунтів та вмінні застосовувати добрива сумісно з засобами захисту рослин.

Приймає безпосередню участь в атестації і раціоналізації робочих місць та агрономів, вивчає роботу по підвищенню кваліфікації кадрів і навчанню їх санітарним правилам при роботі з пестицидами. Проводить розрахунки економічної ефективності застосування захисних заходів.

Опановує систему заходів охорони навколишнього середовища та охорони праці.

Вивчає спеціальну літературу та іншу науково-технічну інформацію, досягнення вітчизняної та зарубіжної сільськогосподарської науки. У період проходження практики студент вивчає Закони і постанови уряду з питань агропромислового комплексу, методичні та нормативні матеріали, що стосуються агрономії (зокрема Закони України: «Про охорону ґрунтів», «Про захист рослин», «Про карантин рослин», «Про пестициди і агрохімікати», «Про охорону праці»), посадові інструкції і розпорядження.

Вивчає земельне і трудове законодавство, екологічне право, ринок землі та праці, правила пожежної безпеки, виробничої санітарії, заходи щодо охорони довкілля.

Аналізує основні фізичні, фізико-хімічні, механічні, водні властивості ґрунтів та їх агроекологічну оцінку.

Досліджує біоту ґрунту і її роль у процесі ґрунтоутворення.

Здійснює прогнозування якості ґрунтів для запобігання деградації ґрунтового покриву. Разом із спеціалістами господарства забезпечує захист посівів від шкідливих організмів в адаптивних системах землеробства в конкретних умовах виробничої діяльності.

Згідно отриманого індивідуального завдання здобувач повинен розробити комплект документації, відповідно до поставленого завдання.

Для виконання наукової роботи необхідно виконати наступне:

- оволодіти методикою проведення фенологічних спостережень за ростом і розвитком сільськогосподарських культур і отримати необхідний експериментальний матеріал по обраній темі наукової роботи;
- знати методику аналізу обліків і спостережень за фазами розвитку сільськогосподарських культур й отримати ряд експериментальних даних, які обумовлені темою роботи;
- вивчити основні фізичні, фізико-хімічні, механічні, водні властивості ґрунтів та надавати їх агроекологічну оцінку;
- знати норми добрив і систему їх застосування для отримання запланованого врожаю польових, овочевих і плодових культур та ін;
- опанувати методику проведення оцінки стійкості (толерантності) сортів і гібридів сільськогосподарських культур до шкідливих організмів і отримати необхідні експериментальні дані по темі роботи;
- проаналізувати умови праці, стан виробничого травматизму в господарстві, аналіз бюджетних асигнувань, виділених в господарстві на охорону праці;
- знати заходи щодо охорони навколишнього середовища від забруднення пестицидами, мінеральними добривами та іншими токсичними речовинами в господарстві.

3.2 Документальний супровід

Щоденник – це основний документ студента під час проходження практики. Всі одержані відомості студент записує в щоденнику, що дає можливість краще засвоїти теоретичні знання і практичні навички. Щоденник науково-виробничої практики є звітним документом про виконання студентом програми практики.

Не рідше як раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику практики від підприємства, який перевіряє щоденник, дає зауваження, додаткові завдання і підписує записи, що зробив студент.

Після закінчення практики щоденник подається керівникам практики від підприємства та університету для ознайомлення та затвердження.

Щоденник повинен бути грамотно написаний, естетично оформлений, завірений підписами керівника підприємства та скріплений печаткою і зданий на відповідну кафедру для перевірки та захисту протягом тижня після закінчення практики.

Звіт про практику. У процесі проходження практики здобувачі складають звіт про практику. Звіт є підсумковою формою контролю результатів практики. Звіт оцінюється керівником від бази практики (ментором) і подається на рецензування керівнику практики від університету.

Захист звіту здійснюється перед комісією, склад якої формує декан факультету. Склад комісії та терміни атестації визначаються відповідним розпорядженням декана. Студенту, який частково або повністю не виконав програму практики з поважних причин, термін її виконання може бути перенесений на інший період із збереженням стипендії. Студенту, який не виконав програму практики повністю або частково без поважних причин, може бути надане право повторного проходження практичного навчання в інший час.

Студент, який не виконав програму науково-виробничої практики і не атестований за її результатами комісією, відраховується з числа студентів Сумського національного аграрного університету.

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час</u> <u>аудиторних занять</u> , <u>консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин*
ДРН 1. Проводити фенологічні спостереження за ростом і розвитком сільськогосподарських культур і отримати необхідний експериментальний матеріал по обраній темі наукової роботи;	Дискусія, Побудова причино-наслідкових схем.	1	Ведення записів, вирішення розрахункових завдань, робота з додатковою літературою, виконання індивідуальних завдань	29
ДРН 2. Використовувати методику аналізу обліків і спостережень за фазами розвитку сільськогосподарських культур й отримати ряд експериментальних даних, які обумовлені темою роботи	Дискусія, Побудова причино-наслідкових схем.	1	Ведення записів, вирішення розрахункових завдань, робота з додатковою літературою, виконання індивідуальних завдань	89
ДРН 3. Вирішувати завдання щодо забезпечення оптимальних фізичних, фізико-хімічних, механічних, водних властивостей ґрунтів, норм добрив і систем їх застосування для отримання запланованого врожаю;	Дискусія, Побудова причино-наслідкових схем.	1	Ведення записів, вирішення розрахункових завдань, робота з додатковою літературою, виконання індивідуальних завдань	89
ДРН 4. Використовувати на практиці знання щодо умов праці, стан виробничого травматизму в господарстві, стан охорони праці, заходи щодо охорони навколишнього середовища	Дискусія, Побудова причино-наслідкових схем.	1	Ведення записів, вирішення розрахункових завдань, робота з додатковою літературою, виконання індивідуальних завдань	59
ДРН5. Підготувати і захистити звіт з практики у відповідності до вимог	Дискусія, Побудова причино-наслідкових схем.	1	Систематизація та узагальнення результатів проходження практики та виконання польового досліджу	29
Разом		5		295

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	10 балів /10 %	1-й тиждень
2.	Виконання програми практики. Збирання матеріалу для написання звіту з науково-виробничої практики.	50 балів /50%	протягом практики
3.	Написання й оформлення звіту з практики. Вимоги до звіту з практики: • Вивченість питання теми досліджень; • Умови та методика проведення досліджень; • Основні отримані результати досліджень.	10 балів / 10%	9-й тиждень
4.	Доповіді-презентації, відповіді та спільні обговорення	30 балів / 30%	10-й тиждень
	Разом	100 балів	

6. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ)

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оформлення документів для проходження практики та інструктаж з техніки безпеки й охорони праці (щоденник з практики)	0 балів	1-7 балів	7-9 балів	10 балів
	Щоденник відсутній і наявність інших об'єктів контролю не враховуються. Виставляється загальна негативна оцінка за проходження практики.	Щоденник оформлений з порушенням установлених вимог, не містить передбаченої ним інформації (зокрема щодо змісту виконаних завдань).	Щоденник у цілому містить належну інформацію, однак оформлений з порушенням установлених вимог.	Щоденник оформлено належним чином, він містить повну інформацію про діяльність практиканта.
Виконання програми науково-виробничої практики.	0 балів	1-15 балів	16-26 балів	27-30 балів
	Здобувач вищої освіти систематично порушував установлені терміни виконання завдань. Вимоги щодо програми практики не виконано.	Здобувач вищої освіти не дотримувався календарного плану проходження практики. При цьому більшість вимог виконано, але окремі пункти змісту практики відсутні або недостатньо розкрити.	Здобувач вищої освіти у цілому дотримувався календарного плану проходження практики, однак допускав відступи від рекомендацій, при цьому виконані усі вимоги програми практики.	Здобувач вищої освіти чітко дотримувався календарного плану проходження практики. Сумлінно та вчасно виконував усі вимоги програми практики. Ним запропоновано власне вирішення поставлених задач, продемонстровано активність, цілеспрямованість, креативність.
Написання й оформлення звіту з практики	0 балів	1-15 балів	16-29 балів	30-35 балів
	Звіт не відповідає встановленим вимогам щодо змісту, не містить належної інформації про зміст, форму організації діяльності, здійснюваної під час проходження практики, містить грубі змістові помилки.	Програму практики виконано на задовільному рівні, її результати висвітлено у звіті, який при цьому містить певні неточності або не містить важливої інформації, або мають місце інші суттєві зауваження до змісту звіту.	Звіт у цілому висвітлює необхідну інформацію, передбачену вимогами, містить високу позитивну оцінку керівника, однак наявні несуттєві зауваження. Зі змісту можна зробити висновок, що програму практики виконано повною мірою і належним чином.	Звіт містить усю необхідну інформацію щодо процесу організації та результатів проходження практики. Програму практики виконано повною мірою і належним чином.
Доповідь-презентація звіту з практики	0 балів	1-9 балів	10-20 балів	21-25 балів
	За наявності негативної характеристики керівника від бази практики або керівника від кафедри позитивна оцінка практики є неможливою. У випадку, якщо Здобувач вищої освіти не виконав програму практики хоча б за одним з етапів практики й одержав 0 балів за відповідний звіт, то бали, одержані за інші звіти, не враховуються, і виставляється загальна негативна оцінка за результатами проходження практики.	Здобувач вищої освіти не дає задовільних відповідей по суті поставлених запитань, не орієнтується у програмі практики або в окремих її частинах, або припускається грубих помилок, що дають змогу зробити висновок про невиконання або неналежне виконання програми практики, свідчать про відсутність реальних результатів практики і набутих практичних навичок та вмінь.	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, переважно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики, однак у відповідях на запитання припускається окремих неточностей.	Здобувач вищої освіти демонструє належні знання, вільно орієнтується у змісті поданого звіту та в програмі практики в цілому, чим підтверджує її виконання; надає правильні й аргументовані відповіді на всі запитання з програми практики.

7. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ (ФОРМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ)

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок від керівників практики та здобувачів освіти.	Під час проходження науково-виробничої практики.
2	Перевірка та обговорення керівником і здобувачем освіти звіту з науково-виробничої практики.	Після завершення термінів науково-виробничої практики.
3	Усний зворотний зв'язок на звіт з практики.	Після захисту звіту з практики.

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Визначення*
A	90-100	відмінно	<i>відмінно</i> – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей
B	82-89	добре	<i>дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками
C	75-81		<i>добре</i> – в цілому правильно виконана робота з незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	<i>задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-68		<i>достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	<i>незадовільно</i> – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку
F	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	<i>незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

9.1. Основні джерела

1. Основи наукових досліджень в агрономії: підручник / В. О. Єщенко, Т. Г. Калитко, В.П. Опришко, П.В.Костогриз. К.: Дія. 2005. 288 с.
2. Методичні рекомендації щодо проведення практики студентів у аграрних вищих навчальних закладах / С. М. Кравченко, Т. Д. Іщенко та ін.; За ред. С. М. Кравченка. Київ: Аграрна освіта, 2004. 18 с.
3. Рожков А. О., Каленська С. М., Пузік Л. М., Музафаров Н. М., Бухало В. Я. Дослідна справа в агрономії книга друга: Статистична обробка результатів агрономічних досліджень: навчальний посібник. Харків, 2016. Кн. 2. 298 с.
4. Грицаєнко З. М., Грицаєнко А. О., Карпенко В. П. Методи біологічних та агрохімічних досліджень рослин і ґрунтів. К.: ЗАТ «Нічлава», 2003. 320 с.
5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
6. Паламарчук В. Д. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві. Вінниця: ФОП Данилюк В.Г. 2011.432 с.
7. Методика випробування і застосування пестицидів // С.О. Трибель, Д. Д. Сігарьова, М. П. Секун, О. О. Іващенко та ін. К.: Світ. 2001. 448 с.
8. Дипломне проектування у вищих навчальних закладах Мінагрополітики України: Навчально-методичний посібник / за ред. Т. Д. Іщенко, І. М. Бендери. К.: Аграрна освіта, 2006. 256 с.
9. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / Наказ Міносвіти України від 08.04.1993 р., № 93. К. 1993.17 с.

9.2. Додаткові джерела

Перелік джерел визначається науковим керівником

9.3. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проходження науково-виробничої практики здобувачами факультету агротехнологій та природокористування другого рівня вищої освіти (Магістр) спеціальності 201 – «Агрономія» / Суми, 2024 р. – 52 с.

9.4. Електронні ресурси

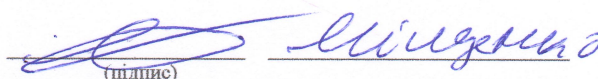
1. «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського національного аграрного університету», 2022 р
(https://snau.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/06/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90-1.pdf).
2. «Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті» (<https://snau.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/10/polonna.pdf>).

РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)

НАУКОВО ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

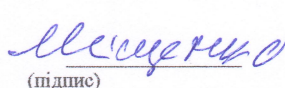
Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

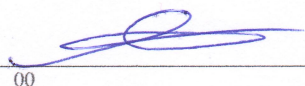
Член проєктної групи ОП Агрономія

 (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри агротехнологій та ґрунтознавства)

 (підпис)

 00